

escrivia, ben cert, amb una dura contundència:

*“No digo más. Hablé como le toca
hablar a un hombre cuando ya le obligan
a hundirse o navegar con la corriente”.*

Aquesta és la línia de *Perdido reino*, el seu últim recull de poemes. El darrer es titula *Cancionero del sitiado* i comença així:

“Cuando el Ter era un río feudal y cortesano...”

A la vora del Ter, aquest home assetjat va connectar amb la Girona dels setges. Ben lluny de la retòrica convencional de les gestes heroïques, va vessar una mirada compassiva sobre el sofriment col·lectiu del passat i el va enllaçar amb la doble submissió del present: la de la ciutat i la seva pròpia. Així devia néixer el poema *Sitiado aún*. En ell s'hi expressa, amb la lucidesa d'una vivència personal, l'estat d'ànim de la Girona de postguerra que no podia fer sentir la seva veu.

Un eslògan de fa 60 anys

En un paper recent parlàvem de Marc Chagall, de Marcel Duchamp i d'Henry François Rey, figures de la llegenda àuria de la Costa Brava. La llista d'aquestes figures és llarga i moltes pertanyen aproximadament a la mateixa generació. A poc a poc, les tornem a trobar: perquè es moren, perquè fa cent anys que van néixer, perquè un homenatge o un aniversari les rescaten de l'oblit.

Ara hem de recordar André Masson, que ha mort a París als 96 anys. Pintor, escultor, dibuixant, il·lustrador i escenògraf, després de ser un dels grans representants del surrealisme va refugiar-se als Estats Units on, de 1941 a 1945, va decantar-se per l'abstracció i l'informalisme i va crear l'expressionisme abstracte. Però abans de tot això, de 1934 a 1936 —pel juliol, la guerra el va fer fora— Masson va viure a Tossa, va tenir-hi dos fills i va integrar-se en el grup de tants artistes que hi sojornaven. Va ajudar a crear i mantenir l'ambient característic de la *Babel de les arts* amb els seus convidats

*El paisatge aragonès
pintat per André
Masson l'any 1935,
durant l'època
de la seva estada
a Tossa.*

il·lustres, com el crític Duhuit i els poetes Michaux i Bataille. Una de les seves obres d'aquells anys es titula *Escena romàntica a Tossa de Mar*.

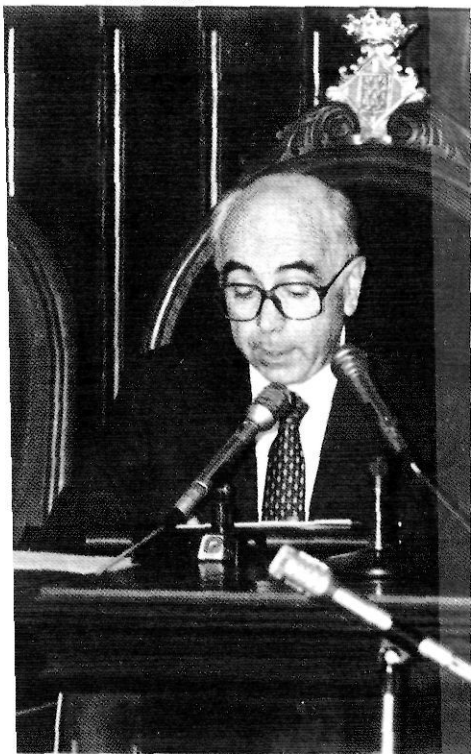
L'altra referència inevitable és per a Madeleine Carroll. La famosa actriu cinematogràfica ara desapareguda va fer edificar, l'any 1935, a la muntanya de Treumal, del terme de Calonge, una esplèndida residència coneguda com El Castell, per la qual van passar primeres figures internacionals de l'art, de la política i de les finances. La seva fama es va fer mítica sobretot a Palamós, per on l'estrella casada amb un lord anglès es passejava calçada amb espadenyes de betes.

També és notícia, aquests dies, Josep Maria Sert, el pintor que pels anys trenta va convertir el Mas Juny en centre d'estiueig de nobles, diplomàtics i bohemis de tot Europa. Ara la seva obra *La barca de Catalunya*, regalada a l'Ajuntament de Palamós, ha abandonat el saló municipal de sessions per incorporar-se a l'exposició antològica de l'artista que s'ha muntat a Madrid amb peces procedents d'arreu del món.

I encara un altre nom, potser més amagat però no menys important: el de John Langdon-Davies, l'escriptor i periodista britànic que va trobar el seu paradís a Sant Feliu de Guíxols i del qual ara s'han publicat en català unes cròniques de guerra. L'any 1927, després de la primera de les seves dues estades a Sant Feliu, Langdon-Davies va escriure unes ratlles vivíssimes sobre les emocions de l'última nit a la vila i els records del temps que hi havia passat, i les va cloure així: "Potser mai, ni abans ni després, no ens havíem sentit tan a gust amb la comunitat que ens envoltava com durant aquells tres anys a Sant Feliu de Guíxols".

Si parlem de la llegenda àuria de la Costa Brava, és perquè en un moment va ser capaç de suscitar adhesions com aquesta. Pocs indrets trobarien un visitant prestigiós i sensible que volgués signar un eslògan d'aquesta categoria. Tant de bo que encara el poguéssim subscriure, al cap de seixanta anys, els turistes d'avui.

PUNT DIARI

Enric Mirambell el dia de la presa de possessió com a Cronista Oficial de la Ciutat.

Mirambell, cronista imprescindible

A vegades hem fet moltes elucubracions per intentar definir com és el gironí i quin és el seu tarannà. Qui sap si hauria estat més fàcil —i més exacte— dir simplement que el gironí arquetípic és com l'Enric Mirambell: un home que ha passat tota la seva vida a Girona, que ha anat puntualment cada dia de casa a la feina i de la feina a casa i que ha viscut discretament, silenciós i feliç, en aquesta ciutat de pedra folrada de papers. Reclòs en el seu món interior i poc donat a exterioritzar-lo, rastrejador de l'ahir i observador de l'avui, fidel al petit horitzó ciutadà i gens ambiciós d'horitzons més llunyans, Mirambell fa pensar en altres gironins emblemàtics com Botet i Sisó, Girbal o Batlle i Prats.

A Girona, durant molt anys, la cultura possible va anar molt lligada a un sol edifici: la Casa de Cultura. I aquest edifici es va identificar entre la gent amb el seu director: "el senyor Mirambell". Després, per un d'aquells atzars de la política i de la vida, el doctor Mirambell va ser cessat del seu càrrec, però va poder continuar treballant en el mateix edifici, com a director de la Biblioteca pública, en un despatx que, simbòlicament, sempre va tenir la porta oberta. I allà s'ha mantingut fins el dia de la seva recent jubilació.

Arxiver, bibliotecari, doctor en Història, professor a la Normal i a l'Institut, primer director dels estudis universitaris gironins, primer delegat del ministeri de Cultura, autor de nombrosos treballs i articles, capdavanter de moltes iniciatives cíviques i culturals, Enric Mirambell es defineix sobretot per la seva fidelitat a Girona. "Una ciutat —ha escrit— que no mesura la